

ປັດໄຈ

พจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม 2
(จีน-ไทย-อังกฤษ) (5)

ธวัช บวรณการสม

หวัง เสี่ยวเทา

สุชาดา อโณทยานนท์

D

大包(dà bāo): 脾之大络。位于胸外侧区,在第6肋间隙,腋中线上。主治 胁痛、身痛或四肢倦怠等病症。

คำปาว: จุดลั้วใหญ่ของเส้นม้าม อยู่กึ่งกลางแนวสี่ข้าง
ตรงช่องกระดูกซี่โครงที่ 6 **ข้อป่งใช้:** ปวดสี่ข้าง ปวดตาม
ตัว แขนขาเฉื่อยล้า

dabao (SP 21): the *daluo* point of the spleen meridian, located on the hypochondrium, in the 6th intercostal space on the mid-axillary line.
Indications: hypochondriac pain, pain of the whole body, and lassitude of limb.

大便失禁(dà biàn shī jìn): 大便不能控制, 滑出不禁, 或便出而不自知的表现, 多为脾肾虚损所致。

คำเขียนชื่อจีน: กลั้นอุจจาระไม่ได้ ควบคุมการขับถ่าย
 อุจจาระไม่ได้ กลั้นไม่อยู่ หรือไหลออกเองโดยไม่รู้ตัว
 มักเกิดจากม้ามและไตพร่องมาก

fecal incontinence: failure of defecation control, presenting with continuous or unaware of passing loose stool, mostly caused by spleen and kidney

depletion.

大肠俞(dà cháng shū): 位于脊柱区,第4腰椎棘突下,后正中线旁开 1.5 寸。主治腹胀,肠鸣,腹泻,便秘,腰痛等病症。

ตัวอย่าง: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง ห่างจากขอบล่างของปมกระดูกสันหลังเอวที่ 4 ตามแนวระนาบ 1.5 ซุน **ข้อบ่งใช้:** ท้องอืด ท้องร้อง ท้องเสีย ท้องผูก ปวดเอว

dachangshu (BL 25): an acupoint located on the back, 1.5 *cun* lateral to the lower border of the 4th lumbar spinous process. *Indications:* abdominal distention, borborygmus, diarrhea, constipation, and low back pain.

大肠泄 (dà cháng xiè): 大肠传导失司所致的泄泻。以食后窘迫欲便, 肠鸣腹痛, 水谷混杂而下为特征。

ตำรางาชะยูง: ทองเสี้ยจกกำไลใหญ่ ลำไส้ใหญ่สูญเสี้ยน
หน้าทีควบคุมการลำเลียง มีอาการปวดถ่ายหลังกิน
อาหารทันที ท้องร้อง ปวดท้อง และอุจจาระมีเศษอาหาร
ที่ไม่ย่อยปน

large intestine diarrhea: dysfunction of the large intestine in transportation, manifested as diarrhea soon after eating, borborygmus, abdominal pain, and defecation with indigested food.

大肠主传导 (dà cháng zhǔ chuán dǎo): 大肠的主要功能是传送糟粕，形成大便。

ตำรายุ่จวนตัว: ลำไส้ใหญ่คุมการลำเลียง หน้าที่หลักของลำไส้ใหญ่ คือ ลำเลียงกากอาหารออกมาเป็นอุจจาระ

large intestine transportation control: the main function of large intestine is transportation of dregs waste and forming feces.

大承气汤 (dà chéng qì tāng): 组成: 大黄、芒硝、厚朴、枳实。功用: 峻下热结。主治: 阳明腑实证, 热结旁流及里热实证之热厥、痉病或发狂。

ตำรายุ่ชีทาง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาดำหวาง หมายเซียว ไช้วพ้อ และจื่อสือ สรรพคุณ: ขับอุจจาระและระบายความร้อนในลำไส้อย่างแรง **ข้อบ่งใช้:** ภาวะโรคหยาบหมิงฝู/แกร่ง; ภาวะความร้อนสะสมในลำไส้ใหญ่ มีอุจจาระแข็งคั่ง ถ่ายออกได้เฉพาะของเหลวเหม็น; ภาวะโรคร้อนแกร่งภายในมีอาการหมดสติ ชัก หรือเพ้อคลั่ง

dachengqi decoction: a formula composed of *dahuang*, *mangxiao*, *houpo*, and *zhishi*. **Actions:** inducing defecation and clearing heat accumulation in the bowels vigorously. **Indications:** excess disease-condition of *yangming fu*-organ; heat accumulation in large intestine, manifested as hard fecal retention with fetid watery defecation; interior excess-heat disease-condition with unconsciousness, seizure, or delirium.

大都 (dà dū): 足太阴经荥穴。位于足趾, 第1跖趾关节远端赤白肉际凹陷中。主治腹胀, 胃脘

痛, 呕吐, 泄泻, 便秘, 发热等病症。

ตำรายุ่: จุดหยิงของเส้น้าม อยู่นบริเวณนิ้วหัวแม่เท้าด้านในตรงรอยต่อสี่นิ้ว ตรงแอ่งหน้าต่อข้อ metatarsophalangeal **ข้อบ่งใช้:** เน้นท้อง ปวดกระเพาะอาหาร อาเจียน ท้องเสีย ท้องผูก มีไข้

dadu (SP 2): the *ying* point of the spleen meridian, located in the depression distal to the 1st metatarsophalangeal joint on the dorso-ventral boundary. **Indications:** abdominal distention, stomachache, vomiting, diarrhea, constipation, and fever.

大敦 (dà dūn): 足厥阴经井穴。足大趾末节外侧, 趾甲根角侧后方 0.1 寸。主治睾丸肿痛, 前阴痛, 少腹疼痛; 遗尿, 癃闭; 月经不调, 子宫下垂; 疝气; 小儿惊风, 痫病; 昏厥等病症。

ตำรายุ่: จุดจิงของเส้นตับ อยู่ที่ปลายนิ้วหัวแม่เท้าด้านนอก ห่างจากมุมโคนเล็บ 0.1 ชู่น **ข้อบ่งใช้:** ปวดบวม อัณฑะ ปวดอวัยวะเพศ ปวดท้องน้อยด้านข้าง กลั้นปัสสาวะไม่ได้ ปัสสาวะรดที่นอน ปัสสาวะลำบาก รอบเดือนผิดปกติ มดลูกหย่อน ไข่เลื่อน ชักในเด็ก ลมชัก หมดสติ

dadun (LR 1): the *jing* point of the liver meridian, located on the terminal phalanx of the big toe, 0.1 *cun* posterolateral to the corner of the nail. **Indications:** pain and swelling of testis, genital pain, iliac pain, urinary incontinence, enuresis, difficulty in urination, irregular menstruation, prolapsed uterus, hernia, infantile convulsion, epilepsy, and unconsciousness.

大骨枯槁 (dà gǔ kū gǎo): 久病或重危病人躯干和四肢的主要骨骼枯瘦如柴的表现。

ตำรายุ่: ฝอมเหลือแต่กระดูก รูปร่างผอมแห้งเหมือนไม้พิน พบในผู้ป่วยเรื้อรัง ป่วยหนัก หรือวิกฤต.

emaciated body: extremely thin in appearance like

firewood in the patient suffering from chronic, severe, or critical diseases.

大汗 (dà hàn): 里热亢盛, 蒸迫津液外泄, 或阳气暴脱, 津失依附而外泄, 均可导致大汗。

ต้าฮ่าน: เหงื่อออกมาก ความร้อนภายในรุนแรงจนขับจิ้นเย้อออกมาหรือสูญเสียหยางจิ้นแรง ทำให้จิ้นเย้อไหลออก เป็นเหตุให้เหงื่อออกมาก

profuse sweating: excessive interior heat forcing *jinye* to release out or sudden collapse of *yang qi* causing *jinye* leaking out, leading to profuse sweating.

大赫 (dà hè): 位于下腹部, 脐中下 4 寸, 前正中线上旁开 0.5 寸。主治遗精, 阴囊挛缩, 子宫下垂, 带下等病症。

ต้าเฮ้อ: จุดฝังเข็มบริเวณท้องน้อย อยู่ใต้สะดือ 4 ชู้น และห่างจากแนวกึ่งกลางลำตัวตามแนวระนาบ 0.5 ชู้น **ข้อบ่งใช้:** ฝันเปียก อ่อนเพลีย หดเกร็ง มดลูกหย่อน ตกขาว

dahe (KI 12): an acupoint located on the lower abdomen, 4 *cun* below the umbilicus and 0.5 *cun* lateral to the anterior midline. *Indications:* wet dream, scrotal contracture, prolapsed uterus, and leukorrhea.

大横 (dà héng): 位于腹部, 脐中旁开 4 寸。主治腹痛、泄泻等病症。

ต้าเหิง: จุดฝังเข็มบริเวณหน้าท้อง ห่างจากสะดือตามแนวระนาบ 4 ชู้น **ข้อบ่งใช้:** ปวดท้อง ท้องเสีย

daheng (SP 15): an acupoint located on the abdomen, 4 *cun* lateral to the umbilicus. *Indications:* abdominal pain or diarrhea.

大黄附子汤 (dà huáng fù zǐ tāng): 组成: 附子、大黄、细辛组成。功用: 温里散寒, 通便止痛。主治: 寒积便秘腹痛。

ต้าหวางฟูจื่อทัง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาฟูจื่อ ต้าหวาง และซีซิ่น สรรพคุณ: อุณหภูมิใน สลายความเย็น และขับอุจจาระบรรเทาอาการปวด **ข้อบ่งใช้:** ปวดท้อง และท้องผูกเหตุความเย็นคั่งค้าง

dahuangfuzi decoction: a formula composed of *fuzi*, *dahuang*, and *xixin*. *Actions:* warming interior, dispelling cold, and inducing defecation to relieve pain. *Indication:* abdominal pain and constipation due to cold accumulation.

大黄牡丹汤 (dà huáng mǔ dān tāng): 组成: 大黄、牡丹皮、桃仁、冬瓜子、芒硝。功用: 泻热破瘀, 散结消肿。主治: 肠痈初起。

ต้าหวางหมู่ตันทัง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยา ต้าหวาง หมู่ตันผิ ถาวเหริน ตงกวาจื่อ และหมางเซียว สรรพคุณ: ขับระบายความร้อน สลายเลือดคั่งอย่างแรง สลายก้อน และลดบวม **ข้อบ่งใช้:** ไล่ตึงอักเสบระยะแรก

dahuangmudan decoction: a formula composed of *dahuang*, *mudanpi*, *taoren*, *dongguazi*, and *mangxiao*. *Actions:* releasing heat, vigorous dissolving blood stasis, resolving mass and reducing swelling. *Indication:* early stage of acute appendicitis.

大筋 (dà jīn): 较粗大的肌腱或韧带。

ต้าจิ้น: เอ็นใหญ่ เอ็นกล้ามเนื้อหรือเอ็นกระดูกที่มีขนาดค่อนข้างใหญ่

large tendon: quite large tendons or ligaments.

大经 (dà jīng): ① 较大的经脉; ② 本经的经脉; ③ 十二正经。

ต้าจิง: เส้นจิงใหญ่ ① เส้นลมปราณที่ค่อนข้างใหญ่; ② เส้นแกนของเส้นลมปราณ; ③ เส้นลมปราณหลัก 12 เส้น

large meridian: ① quite large meridians; ② the main branch of the meridians; ③ the twelve major meridians.

大巨 (dà jù): 位于下腹部，脐中下 2 寸，前正中线旁开 2 寸。主治腹胀，腹痛，小便不利，疝气，遗精等病症。

ตำजू: จุดฝังเข็มบริเวณท้องน้อย อยู่ใต้สะดือ 2 ชู้นและห่างจากแนวกึ่งกลางลำตัวตามแนวระนาบ 2 ชู้น *ข้อบ่งใช้:* เน้นท้อง ปวดท้อง ปัสสาวะขัด ไล่เลื้อน ผื่นเปียก

daju (ST 27): an acupoint located on the lower abdomen, 2 *cun* below the umbilicus and 2 *cun* lateral to the anterior midline. *Indications:* abdominal distention, abdominal pain, dysuria, hernia, and wet dream.

大陵 (dà líng): 手厥阴输穴、原穴。位于腕前区，腕掌侧远端横纹中，在掌长肌腱与桡侧腕屈肌腱之间。主治心痛，心悸，胸胁痛；胃脘痛，呕吐，吐血；癫、狂、痫；上肢痹痛；疮疡肿痛等病症。

ตำหลิง: จุดจุดและจุดหยวนของเส้นเยื่อหุ้มหัวใจ อยู่บนแนวเส้นข้อมือด้านใน ระหว่างเอ็น palmaris longus และ flexor carpi radialis *ข้อบ่งใช้:* จุกลิ้นปี่ ใจสั่น ปวดทรวงอก ปวดลิ้นข้าง ปวดกระเพาะอาหาร อาเจียน อาเจียนเป็นเลือด โรคจิตซึมเศร้า คลุ้มคลั่ง ลมชัก ปวดแขน แผลอักเสบ ผื่นหนอง

daling (PC 7): the *shu* and *yuan* point of the pericardium meridian, located on the medial side of the wrist, on the distal palmar wrist transverse crease, between the palmaris longus and flexor carpi radialis tendon. *Indications:* epigastric pain, palpitation, thoracic pain, hypochondriac pain, stomachache, vomiting, hematemesis, depressive psychosis, mania, epilepsy, upper limb pain, ulcers, and abscess.

大脉 (dà mài): 脉体宽大，但无脉来汹涌之势的脉象。可见于健康人，或病情加重。

ตำม่าย: ชีพจรใหญ่ ลักษณะชีพจรลำใหญ่ แต่ไม่เภาโถม

รุนแรง อาจพบในคนสุขภาพดีหรือมีอาการป่วยหนักขึ้น
large pulse: a pulse with large diameter, but no surging sensation, maybe found in healthy person or disease worsening condition.

打扑内伤 (dǎ pū nèi shāng): 跌打引起肢体深部组织及内脏、气血损伤的病症。

ตำพูนัยซาง: หกล้มฟกช้ำ อาการของเนื้อเยื่อส่วนลึกของแขนขา อวัยวะภายใน ชีและเลือดได้รับบาดเจ็บจากการหกล้ม

internal contusion: a condition characterized by injuries of the deep tissues of the limbs, internal organs, *qi*, and blood as a result of falling.

大气入脏 (dà qì rù zàng): 指比较严重的六淫邪气深入内脏，病变严重，预后不良。

ตำซู่จ่าง: เสียชีวิตรุกรานจาง เสียชีวิตภายนอกที่รุนแรงทั้ง 6 รุกรานสู่อวัยวะภายใน ผู้ป่วยมีอาการหนัก การพยากรณ์โรคไม่ดี

evil qi invading zang organ: The six virulent evil *qi* deeply transmit to the internal organs, resulting in severe illness with poor prognosis.

大青龙汤 (dà qīng lóng tāng): 组成：麻黄、桂枝、甘草、杏仁、石膏、生姜、大枣。功用：发汗解表、兼清里热。主治：外感风寒，里有郁热证。

ตำซิงหลงทาง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาหมาหวาง กุ้ยจื่อ กานฉ่าว ซึ่งเหริน ลือเกา เซิงเจียง และตำจ่าวสรรพคุณ: ขับเหงื่อ ขจัดภาวะโรคภายนอก และดับร้อนภายใน *ข้อบ่งใช้:* ภาวะโรคภายนอกเหตุลมเย็นร่วมกับมีความร้อนอันภายใน

daqinglong decoction: a formula composed of *mahuang*, *guizhi*, *gancao*, *xingren*, *shigao*, *shengjiang*, and *dazao*. *Actions:* inducing sweating

to release exterior disease-condition and clearing internal heat. *Indication:* wind-cold exterior disease-condition with internal heat stagnation.

大肉脱失 (dà ròu tuō shī): 全身肌肉极度瘦削如脱尽。多为久病、重病，脏腑精气衰竭，预后不良。

ตำโรว์หัวข้อ: กล้ามเนื้อใหญ่ลีบ กล้ามเนื้อทั่วร่างกายลีบจนเหมือนหนังหุ้มกระดูก เกิดจากเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือป่วยหนัก ทำให้จึงช้อ้วยวะภายในสูญสิ้น การพยากรณ์โรคไม่ดี

large muscle atrophy: extreme loss of muscle mass all over the body with skin and bone appearance, found in chronic or severe cases, resulting in collapse of essence *qi* in the *zangfu*-organs, the prognosis is poor.

大肉陷下 (dà ròu xiàn xià): 久病或重危病人肩、臂、腿、臀部较大的肌肉明显塌陷消瘦的表现。

ตำโรว์เขียนเขี่ย: กล้ามเนื้อฝ่อลีบ กล้ามเนื้อมัดใหญ่บริเวณหัวไหล่ แขน ขา และสะโพกฝ่อลีบชัดเจน พบในผู้ป่วยเรื้อรัง ป่วยหนัก หรือป่วยวิกฤต

scrawny muscle: atrophy of the large muscles on the shoulders, arms, legs and hips of the patient suffering from chronic, severe, or critical diseases.

达邪 (dá xié): 又称透邪。使病邪向外透达的方法，常用于外感疾病，邪在肌表的治疗。

ตำเสย: ขับเสยชี วิธีการรักษาเพื่อขับปัจจัยก่อโรคออกสู่ภายนอก ใช้รักษาโรคที่เกิดจากปัจจัยก่อโรคภายนอกกระทบผิวกาย; *โหว่เสย* ก็เรียก

evil *qi* expulsion: a therapeutic method to expel evil *qi* outside, mostly employed in the exterior disease-condition caused by evil *qi* in the exterior; also called *touxie*.

大邪 (dà xié): ① 指邪气亢盛; ② 指风邪，因其升散善行，为百病之长。

ตำเสย: เสยชีใหญ่ ① ปัจจัยก่อโรครุนแรง; ② ปัจจัยก่อโรคชนิดลมภายนอก ลมกระจายขึ้นและเคลื่อนไหวรวดเร็ว เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ

severe evil *qi*: ① virulent evil *qi*; ② exogenous pathogenic wind which always disperses upwards and moves rapidly, it is considered as the major cause of various diseases.

大迎 (dà yíng): 位于面部下颌角前方，咬肌附着部的前缘凹陷中，面动脉搏动处。主治口僻或抽动，口噤，面肿，齿痛等病症。

ตำหยิง: จุดฝังเข็มบนใบหน้า บริเวณขากรรไกรล่าง ตรงร่องอยู่ขอบหน้าของกล้ามเนื้อ masseter ที่คลำได้ชีพจร facial *ข้อบ่งใช้:* ปากเบี้ยวหรือกระตุก ขากรรไกรแข็ง ใบหน้าบวม ปวดฟัน

daying (ST 5): an acupoint located on the face, anterior to the mandibular angle, in the depression anterior to the margin of the masseter muscle insertion, where the facial artery pulsates. *Indications:* mouth deviation or spasm, trismus, swollen face, and toothache.

大钟 (dà zhōng): 足少阴经络穴。位于跟区，内踝后下方，跟骨上缘，跟腱附着部前缘凹陷中。主治腰背痛，癃闭，便秘；唾血，气喘；痴呆，嗜卧，心烦；足跟痛等病症。

ตำจิง: จุดลี้ของเส้นไต อยู่บริเวณขอบบนกระดูกสันเท้า ตรงรอยนูนหลังและใต้ต่อตาตุ่มในซิดขอบหน้าของเอ็นร้อยหวาย *ข้อบ่งใช้:* ปวดหลังส่วนล่าง ปัสสาวะลำบาก ท้องผูก ไอเป็นเลือด หอบ เสมอเสม็ด ง่วงเหงาหาวนอน หงุดหงิด ปวดสันเท้า

dazhong (KI 4): the *luo* point of the kidney meridian, located on the heel, postero-inferior to the medial malleolus, in the depression anterior to

the Achilles tendon insertion. *Indications*: low back pain, difficulty in urination, constipation, hemoptysis, dyspnea, dementia, drowsiness, irritability, and heel pain.

大杼 (dà zhù): 位于脊柱区, 第 1 胸椎棘突下, 后正中线旁开 1.5 寸。主治咳嗽, 气喘, 发热, 颈项强痛, 肩背痛等病症。

ตำรุ้: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง อยู่ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 1 ตามแนวระนาบ 1.5 ชู้น *ข้อบ่งใช้:* ไอ หอบ เป็นไข้ ปวดตึงต้นคอ ปวดสะบัก

dazhu (BL 11): an acupoint located on the back, 1.5 *cun* lateral to the lower border of the 1st thoracic spinous process. *Indications*: cough, dyspnea, fever, neck pain, stiff neck, and scapular pain.

大椎 (dà zhūi): 位于脊柱区, 第 7 颈椎棘突下凹陷中, 后正中线上。为治疗各种发热的要穴, 主治疟疾, 咳嗽, 气喘, 骨蒸, 颈项强痛, 脊痛等病症。颅脑外科手术针刺麻醉常用穴。

ตำจุย: จุดฝังเข็มบนแนวกึ่งกลางสันหลัง ตรงช่องใต้ปุ่มกระดูกคอที่ 7 เป็นจุดสำคัญในการรักษาไข้จากสาเหตุต่าง ๆ *ข้อบ่งใช้:* ไข้จับสั่น ไอ หอบ ร้อนในกระดูก ปวดตึงต้นคอ ปวดแนวสันหลัง ยังเป็นจุดฝังเข็มช่วยเสริมการระงับความรู้สึกที่ใช้บ่อยในการผ่าตัดสมอง

dazhui (GV 14): an acupoint located on the posterior midline, in the depression below the 7th cervical spinous process. It is a key acupoint for treating various types of fever. *Indications*: malaria, cough, dyspnea, heat sensation in bones, neck pain, stiff neck, and stiffness along vertebrae. It is commonly used in acupuncture anesthesia for craniotomy.

呆病 (dāi bìng): 终日不言不语, 闭户独居, 不饮不食, 忽笑忽哭, 精神恍惚, 记忆丧失, 行

为异常等。多因痰浊蒙蔽心窍所致。

ตายปั้: โรคจิตซึมเศร้า ไม่พูดไม่จา เก็บตัวอยู่กับบ้าน ไม่ดื่มไม่กิน เดี่ยวหัวเราะเดี่ยวร้องไห้ เหม่อลอย สูญเสียความจำ พฤติกรรมผิดปกติ เกิดจากเสมหะชุ่มปิดกั้นทวารหัวใจ

depressive psychosis: A patient presents with bare talk, introvert, food and drink ignorance, alternating laugh and cry, trance, memory loss and strange behavior. It is mostly caused by turbid phlegm misting the heart orifice.

带脉 (dài mài): 位于侧腹部, 第 11 肋骨游离端垂线与脐水平线的交点上。主治月经不调, 赤白带下; 少腹疼痛, 疝气, 腰胁痛等病症。

ด้ายม่าย: จุดฝังเข็มบริเวณเอว ตรงจุดตัดกันของเส้นแนวตั้งที่ลากจากปลายกระดูกซี่โครงที่ 11 กับเส้นระนาบระดับเดียวกับสะดือ *ข้อบ่งใช้:* รอบเดือนผิดปกติ ตกขาว ปนเลือด ปวดท้องน้อยด้านข้าง ไส้เลื่อน ปวดเอว ปวดลิ้นข้าง

daimai (GB 26): an acupoint located on the waist, at the intersecting point of the vertical line from the free end of the 11th rib and the horizontal line leveling with the umbilicus. *Indications*: irregular menstruation, bloody leukorrhea, iliac pain, hernia, low back pain, and hypochondriac pain.

带下 (dài xià): ① 指妇女阴道流出的粘性液体。② 泛指妇科病症。

ด้ายเขี่ย: ตกขาว ① ของเหลวลักษณะเหนียวที่ไหลออกจากช่องคลอด ② โรคทางนรีเวช

leukorrhea: ① sticky vaginal discharge ② a general term of gynecological diseases.

带下病 (dài xià bìng): 带下量明显增多, 色、质、气味异常, 或伴全身、局部症状的疾病。

ด้ายเขี่ยปั้: โรคตกขาว ตกขาวปริมาณมาก มีความผิดปกติ

ปกติของสี ลักษณะ หรือกลิ่น อาจพบอาการเฉพาะที่หรืออาการทางร่างกายอื่น ๆ ร่วมด้วย

pathological leukorrhea: profuse vaginal discharge with abnormalities in its color, property or odor, probably accompanied with localized or generalized symptoms.

戴眼反折 (dài yǎn fǎn zhé): 两目上视, 不能转动。多属热极生风, 或脏腑 精气将绝。

ตายเหียนผานเจ้อ: ตาเหลือก ตา 2 ข้างเหลือกขึ้น ไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ มักเกิดจากความร้อนจัดกลายเป็นลมหรือจิงซึ่งของอวัยวะภายในใกล้สูญสิ้น

hyperphoria: involuntary upward deviation with starring eyes, mostly caused by extreme heat transforming into wind or nearly collapse of essence *qi* in the *zangfu*-organs.

戴阳 (dài yáng): 久病、重病患者, 面色苍白, 时而泛红如妆, 游移不定。为阴盛格阳, 虚阳上浮所致。属真寒假热。

ตายหยาง: หยางเคลือบหน้า ผู้ป่วยเรื้อรังหรือป่วยหนัก มีหน้าซีดขาว หน้าแดงเหมือนบดแก้มเป็นพัก ๆ เปลี่ยนตำแหน่งไม่แน่นอน เกิดจากยินแกร่งดันหยางออก หยางพร่องลอยขึ้นบนหน้า จัดเป็นเย็นแท้จริงเทียม

masked yang: in chronic and serious cases, the patients get pale complexion and intermittent redish cheeks as cosmetic making up, it is caused by excess *yin* pushing out *yang*, resulting in fake *yang* moving upwards to the face. It pertains to genuine interior cold with fake exterior heat.

淡渗利湿 (dàn shèn lì shī): 运用淡渗之品, 通利小便, 使湿邪从小便而去, 治疗湿邪阻于下焦的病变, 常用方剂如五苓散。

ด้านเข็นลิ้นชื่อ: ขับปัสสาวะด้วยยารสจืด การใช้ยารสจืดมีฤทธิ์ขับปัสสาวะเพื่อระบายความชื้นออกจากร่างกาย

ใช้รักษาภาวะความชื้นอุดกั้นบริเวณเจียวล่าง ตำรับยาที่ใช้บ่อย คือ อุ่หลิงส่าน

tasteless drug inducing diuresis: a therapeutic method to eliminate damp through urination by tasteless drugs, to treat damp obstructing the lower-*jiao* condition. One of the common formulas is *wuling powder*.

胆俞 (dǎn shū): 位于脊柱区, 第10胸椎棘突下, 后正中线旁开 1.5 寸。主治呕吐, 口苦, 胁痛, 黄疸等病症。

ด้านชู: จุดฝังเข็มบริเวณหลัง ห่างจากขอบล่างของปุ่มกระดูกสันหลังอกที่ 10 ตามแนวระนาบ 1.5 ชู่น ข้อบ่งใช้: อาเจียน ขมปาก ปวดลิ้นข้าง ดีซ่าน

danshu (BL 19): an acupoint located on the back, 1.5 *cun* lateral to the lower border of the 10th thoracic spinous process. *Indications:* vomiting, bitter taste, hypochondriac pain, and jaundice.

单行 (dān xíng): 药物七情之一。指在处方中只使用一味药物治疗疾病。

ตานสิง: การใช้ยาเดี่ยว หนึ่งใน 7 วิธีการใช้ยา โดยในตำรับมียาเพียงชนิดเดียวในการรักษาโรค

single drug usage: one of the seven methods of drug usage that employs only one drug prescription.

单诊 (dān zhěn): 医生用一个手指诊察病人一部脉搏, 以分别了解寸、关、尺 各部脉象的方法。

ตานเจิน: การตรวจนิ้วเดียว วิธีตรวจชีพจรของแต่ละตำแหน่ง โดยใช้ทีละนิ้วคลำชีพจรชุน กวาน ฉื่อทีละตำแหน่ง

one finger palpation: a pulse taking method by using one finger at a time to palpate the pulse at the *cun*, *guan* and *chi* position separately.

淡紫舌 (dàn zǐ shé): 舌淡而泛现青紫, 多为阴

寒内盛，血行瘀滞。

ด้านจื่อเสอ: ลิ้นซีดอมม่วง ลิ้นซีดสีม่วงอมเขียว เกิดจากความเย็นจัดภายในหรือการไหลเวียนเลือดติดขัด

pale purplish tongue: a pale tongue with bluish purple color, mostly caused by excessive internal cold or blood stagnation.

当归补血汤 (dāng guī bǔ xuè tāng): 组成: 黄芪、当归。功用: 补气生血。主治: 血虚证。

ตำรายุ่ชื้อยี้ทาง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยา หuangฉี และตำรายุ่ สรรพคุณ: บำรุงชี่ และสร้างเลือด ชื้อบ่งใช้: ภาวะโรคเลือดพร่อง

dangguibuxue decoction: a formula composed of *huangqi* and *danggui*. *Actions:* replenishing *qi* and producing blood. *Indication:* blood deficiency disease-condition.

当归四逆汤 (dāng guī sì nì tāng): 组成: 当归、桂枝、白芍、细辛、炙甘草、通草、大枣。功用: 温经散寒，养血通脉。主治: 血虚寒厥证。

ตำรายุ่ชื้อนึ่งทาง: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาตำรายุ่ กุ้ยจื่อ ป้ายสาว ชีซิ่น จื่อกานฉ่าว หงฉ่าว และตำรายุ่ สรรพคุณ: อุ่นเส้นจิงลั่ว สลายความเย็น และบำรุงเลือด ช่วยทะลวงเส้นจิงลั่ว ชื้อบ่งใช้: ภาวะโรคมือเท้าเย็นเหตุเลือดพร่อง

dangguisini decoction: a formula composed of *danggui*, *guizhi*, *baishao*, *xixin*, *zhigancao*, *tongcao*, and *dazao*. *Actions:* warming meridian,

dispelling cold, nourishing blood to unblock meridian. *Indication:* cold limbs disease-condition due to blood deficiency.

导赤散 (dǎo chì sǎn): 组成: 生地黄、木通、生甘草、竹叶。功用: 清心养阴，利水通淋。主治: 心经热盛。

ตำรายุ่ชื้อสาน: ชื่อตำรับยา ประกอบด้วยตัวยาเซิงตี้หฺวาง มู่ทง เซิงกานฉ่าว และจู่เย่ สรรพคุณ: ดับไฟหัวใจ บำรุงยินและขับปัสสาวะแก้การขัดเบา ชื้อบ่งใช้: ความร้อนสูงในเส้นหัวใจ

daochi powder: a formula composed of *shengdihuang*, *mutong*, *shenggancao*, and *zhuye*. *Actions:* releasing heart fire, nourishing yin and inducing diuresis to relieve dysuria. *Indication:* severe heat accumulation in the heart meridian.

得神者昌 (dé shén zhě chāng): 有神之人，体健神旺，抗病力强；病轻，预后较好。

เตอเลินเจอซาง: มีเส้นสุขภาพดี ผู้มีสีหน้าสดใสเป็นคนสุขภาพแข็งแรง จิตใจแจ่มใส ภูมิคุ้มกันโรคดี เมื่อเจ็บป่วยอาการจะไม่รุนแรงและการพยากรณ์โรคค่อนข้างดี

vitality reflecting good health: the one with vitality is healthy physically and mentally with good immunity. In case of getting sick, the illness is mild and good prognosis can be expected.